

VAN DE VOORZITTER

Voor u ligt het **50ste bulletin** van de Oud Leerlingen Organisatie van Het Amsterdams Lyceum. Een niet geringe prestatie want vijftwintig jaar lang werd dit bulletin tweemaal per jaar uitgegeven.

Deze gehele periode heeft Donald Koppel de redactie gevoerd en ruim 20 jaar heeft Paula van Cleef ervoor gezorgd dat het bulletin in zijn huidige vorm gedrukt en verzonden kon worden. Beiden hebben een kwalitatief hoogstaand product geleverd. En dat was een hele klus en is dat nog steeds en het ging vaak gepaard met veel hoofdbreken.

Vanaf deze plek wil ik Donald en Paula, namens bestuur en oud-leerlingen, met het bereikte resultaat dan ook van harte feliciteren.

Per 1 januari a.s. zullen er een aantal bestuurswisselingen plaatsvinden. Marijke ten Bosch-Blase legt haar functie als bestuurslid neer en ook ik zal het OLO-bestuur verlaten en de voorzittershamer aan Famke Kamphorst overdragen.

Evenals Marijke heb ik vele jaren met plezier deel uitgemaakt van het bestuur. We zijn nu van mening plaats te moeten maken voor jongere bestuursleden, mede gezien het komende eeuwfeest van onze school in 2017.

Piet Boekel (1963)

Marijke ten Bosch-Blase

en Piet Boekel

nemen afscheid van het bestuur

INHOUD BULLETIN NR. 50

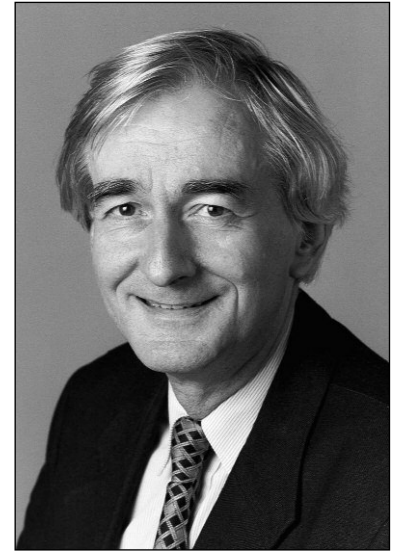
- 1 Van de voorzitter**
Piet Boekel
- 3 Die lieve meneer Tromp**
Esther Geerling
- 6 Samen 25 jaar OLO bestuurservaring!**
Marijke ten Bosch-Blase en Piet Boekel
- 7 Uitnodiging OLO Dies 2013**
- 8 Mutaties in het OLO-bestuur**
- 9 Van de redactie**
- 10 Een school voor het leven**
Toon Schmeink
- 15 Eens van het Lyceum...**
Rob Knijff
- 18 Kort Nieuws**
- 22 Van de penningmeester**
Van het secretariaat
- 23 Aanmeldingsformulier**

De heer Ranke voor de klas in het schoolgebouw aan de Pieter de Hoochstraat 5, waar de school in 1942 en 1943 gehuisvest was. Rob Scheller (1944) herdenkt zijn oud-docent Nederlands op pagina 19.

1913-2012

*De heer Tromp was
docent aardrijkskunde en
klassieke talen
van 1971 tot 2004*

1943 – 2012

DIE LIEVE MENEER TROMP

“Die lieve meneer Tromp” – dat zeiden we vaak als het over Govert Tromp ging. En dat was ook het eerste dat me te binnen schoot toen ik zijn overlijdensbericht op het prikbord in de docentenkamer zag hangen. Dat zo kort na Peter Visser nog een van mijn liefste oud-docenten en inmiddels ook oud-collega's op veel te jonge leeftijd was overleden, was wel even slikken.

Met Peter Visser had ik veel contact en ik had hem zeer recent tijdens de Rome-reis nog gezien, maar meneer Tromp was ik al heel lang uit het oog verloren. Hij was echter nooit lang uit mijn gedachten geweest, omdat ik op school zijn opvolger ben. Ik geef dus vaak les in de lokalen waar hij les gaf en waar ik twintig jaar geleden van hem les heb gehad.

Die gedachten en herinneringen aan meneer Tromp gaan altijd gepaard met een glimlach of een gniffel, omdat hij zo ontzettend verrassend uit de hoek kon komen. Meneer Tromp was een rustige, ingehouden, bedeesde man en het effect als hij tijdens een proefwerk opeens het raam van het lokaal openzwaaide en "schip ahoooooooooi!" over het dak riep, was dan ook des te groter. Of die keer dat hij opeens in kleermakerszit tussen de tafeltjes op de grond ging zitten en meldde dat hij de wereld weleens uit deze hoek wilde zien. Blindemannetje tijdens de laatste les van het jaar in het minuscule lokaal 3Q was hem ook niet te dol, sterker nog, hij deed fanatiek mee en verschanste zich in de vensterbank.

Naast een bevlogen classicus met bizarre uitpattingen was Govert Tromp ook een gepassioneerd film- en muziekliefhebber.

Hij was zo gepassioneerd dat hij zich in het Concertgebouw altijd wild ergerde aan het tikken van zijn horloge, tot hij ons op een dag trots vertelde dat hij eindelijk een helemaal stil horloge had gevonden.

Bioscopen die tijdens films een pauze in durfden te lassen, konden ook niet op zijn goedkeuring rekenen. Ik ben een keer op aandringen van meneer Tromp met hem en de filmclub mee geweest naar Cinecenter voor een ellenlange film over een boot vol Afrikaanse vluchtelingen. Vast een prachtige film, maar vreselijk saai voor een puber. Toen de pauze begon, bleef meneer Tromp als bevroren naar het lege scherm kijken. Wij onderdrukten onze behoefte aan cola en popcorn en bleven uit respect zwijgend naast hem zitten.

Een bijzondere man. Ik denk dat op school niemand hem echt kende. Ook als collega bleef meneer Tromp – ik mocht toen inmiddels Govert zeggen, maar dat is me nooit echt gelukt – een enigma. Niemand kende hem, maar iedereen hield van hem. En nu is hij er niet meer, die lieve meneer Tromp.

Esther Geerling (1995)

Drs. Tromp bij de NAP-peilmerken in de gevel, waarover hij het hiernaast afgedrukte artikel schreef voor de Mededelingen.

NAP (Normaal Amsterdams Peil)

uit Mededelingen nr. 1, april 2005

Wie vanaf de brug de school nadert, ziet meteen links van de poort tegen de buitenmuur een grote ronde bout, waarop nog net het opschrift NAP te lezen is. Sinds 1926 wordt elke vijf jaar de hoogte van de bovenkant van de bout gemeten: in 2000 is die hoogte vastgesteld op ruim drie meter boven NAP, om precies te zijn + 3,107 meter.

Op andere plaatsen op de muren zijn in 1964 ook kleinere bouten aangebracht op verschillende hoogtes. Hiermee kan men eventuele verzakkingen van het gebouw bepalen.

Elke streek in Nederland had vroeger zijn eigen peilingen om de waterhoogte te meten. Amsterdam kende sinds 1624 het 'stadspeyl' en sinds 1682 werd het gemiddelde zomervloedpeil van het IJ bepaald als Amsterdams Peil. Met acht merkstenen werd dat in de sluizen in de dijk langs het IJ vastgelegd. Sinds 1818 werd dit peil voor heel Nederland gebruikt en omgedoopt tot Normaal Amsterdams Peil (NAP). In 1924 is het NAP als uitgangspunt gekozen voor heel Europa.

Het NAP ligt in de buurt van het gemiddelde zeeniveau en in Nederland zijn zo'n 49.000 bouten in muren van gebouwen aangebracht (peilmerken).

Het bijstellen en het controleren van bodemdaling of -stijging gebeurt de laatste tijd steeds meer met satellieten (GPS-meting).

Onder de Dam zit op 1,43 meter diepte een bout die het officiële NAP aangeeft. Interessant om te weten tenslotte is het feit dat het wateroppervlak in het Noorder Amstelkanaal een peil heeft van ongeveer 40 centimeter beneden NAP.

G. Tromp

SAMEN 25 JAAR OLO BESTUURSERVARING !

Zoals u op de eerste pagina van dit 50ste OLO-bulletin heeft kunnen lezen gaan wij per 1 januari 2013 het OLO-bestuur verlaten na respectievelijk 15 (Marijke) en 10 (Piet) jaar lid te zijn geweest van het OLO-bestuur. We kenden elkaar al vanaf de 4^e klas HBS-A, of, om een minderwaardigheidscomplex tegen te gaan, HBS-Alfa....! Het waren fijne jaren in het bestuur met leuke en spannende momenten maar vooral jaren werken met een aantal actieve oud-leerlingen in een fijne sfeer!

De tijd is echter rijp om het bestuur te verjongen, zeker met het oog op het naderende 100-jarig bestaan van onze school in 2017. De tijd is ook rijp om eens terug te kijken op de afgelopen jaren. We hebben veel beleefd: drie lustra in achtereenvolgens Panama, Hilton en Zuidpool. Leuk om met het bestuur te organiseren, spannend of er genoeg aanmeldingen kwamen omdat daarop onze begroting was gebaseerd. Opluchting als het minimum aantal oud-leerlingen zich had opgegeven zodat de begroting kloppend zou zijn, want de verplichtingen, die je van tevoren aangaat, zijn substantieel voor zo'n lustrum.

Ook onze busreis naar Wolkenland was een hoogtepunt en Paula had, zoals vroeger, een trommeltje met snoepjes meegenomen om uit te delen in de bus. Bij aankomst al die blije gezichten van herkenning, wat was er weinig veranderd en wat kwamen er veel verhalen los over de dingen die we deden en die eigenlijk verboden waren.

Minimaal twee keer per jaar kwamen we bij elkaar voor een vergadering, waar tevens de eerstvolgende Dies in de aula als actiepunt op de agenda stond. Altijd weer moeilijk om een spreker te vinden. Eén keer een spreker die niet op onze school zat: de heer Aboutaleb. Een heel interessante lezing maar we moesten wel hier en daar horen dat het geen oud-leerling was...!

De vergaderingen waren niet altijd even serieus, gelukkig, want ze werden gelardeerd met een etentje bij Marijke thuis of een boottochtje bij Piet rond Vinkeveen. Dat alles is voor ons binnenkort verleden tijd maar wij kijken beiden terug op een fijne periode in een gezellig bestuur!

Het huidige, vernieuwde, bestuur wensen wij alle goeds toe en vooral heel veel succes met de voorbereidingen voor het 100-jarig bestaan, een enorme organisatie!

Piet Boekel (1963) en Marijke ten Bosch-Blase (1963)

OLO DIES 2013

Wij hebben het genoegen u uit te nodigen voor de viering van de 96ste Dies Natalis in de aula van de school op

zaterdag 9 februari 2013

aanvang: 15.00 uur

de aula is open vanaf 14.45 uur

Na een welkomstwoord van onze voorzitter zal oud-leerling **Mels Crouwel** een lezing houden.

Mels studeerde na zijn eindexamen aan de Technische Universiteit Delft, waar hij in 1978 afstudeerde als bouwkundig ingenieur. Vervolgens heeft hij in 1979 samen met Jan Benthem het bureau Benthem Crouwel Architecten opgericht in Amsterdam.

De meest recente ontwerpen van dit bureau in Amsterdam zijn de Ziggo Dome en natuurlijk de uitbreiding van het Stedelijk Museum.

Iedereen heeft wel een mening over “De Badkuip”: prachtig mooi of werkelijk afschuwelijk en alles er tussenin. Mels komt er graag over vertellen!

Na de lezing zal de rector de ‘jongens en meisjes’ weer als vanouds toespreken. De bijeenkomst eindigt om 17.30 uur.

Om een indruk te krijgen van het aantal te verwachten bezoekers verzoeken wij u ons vóór 5 februari mee te delen of u het voornemen hebt aanwezig te zijn. Op het formulier achterin dit bulletin staan de mogelijkheden van aanmelden aangegeven.

Mocht u gebruik willen maken van de lift, wilt u dit dan bij uw aanmelding vermelden? Dan kunnen wij dit van tevoren regelen met de conciërge.

We hopen u op 9 februari te mogen begroeten!

het OLO-bestuur

Mutaties in het OLO-bestuur

Zoals eerder aangekondigd gaan Marijke Ten Bosch-Blase en Piet Boekel ons bestuur verlaten. We hebben er begrip voor dat zij – na het organiseren van drie lustrumfeesten, een succesvolle excursie naar Wolkenland en de vele jaarlijkse diesvieringen – vinden dat hun moment van afscheid nemen is aangebroken.

De overgebleven bestuursleden willen hen niet laten gaan zonder een dankwoordje voor hun inzet en het opofferen van veel vrije tijd.

Hun plaats zal worden ingenomen door **Remy Manck** (1989), die samen met Famke Kamphorst deel uitmaakte van het DB in het lustrumjaar 1987. Hij zal tevens de functie van webmaster overnemen van Lodie Voûte. We heten Remy van harte welkom in het OLO-bestuur.

Lodie Voûte,

onze motor achter de website!

Onze vernieuwde website is niet zomaar uit de lucht komen vallen. Het is een project geweest van een aantal actieve oud-leerlingen. Twee van hen willen wij graag hier noemen: Jan Heyme Goedkoop heeft veel werk verricht aan de lay-out en Lodie Voûte heeft zo ongeveer de rest gedaan. En dat is niet niks! Daarbij heeft Lodie, nadat de website ‘in de lucht was’ het webmasterschap op zich genomen totdat het bestuur daarvoor een andere kandidaat zou weten te vinden. Dat laatste is nu gelukt in de benoeming van Remy Manck als nieuw bestuurslid met onder andere deze taak.

Het bestuur wil langs deze weg Lodie zijn grote erkentelijkheid uitdrukken voor alles wat hij voor de website en de elektronische communicatie met de oud-leerlingen rond het afgelopen lustrum, heeft gedaan. Zijn kennis en zijn tomeloze inzet hebben ons bijzonder geholpen!

het OLO-bestuur

VAN DE REDACTIE

De mutaties in het OLO-bestuur zijn niet de enige veranderingen, want ook de redactie van dit bulletin heeft iets mee te delen. Toen het eerste nummer in 1988 een feit was, hadden we niet kunnen bedenken dat het bulletin na vijftwintig jaar nog zou bestaan. Gelukkig is dat wel het geval, maar om tweemaal per jaar een lezenswaardig boekje te verzorgen is een steeds meer tijd kostende onderneming.

Daarom heeft de redactie moeten besluiten de uitgave van het bulletin te beperken door voortaan het juninummer te laten vervallen. Dit betekent niet het einde van het bulletin, want volgend jaar zal het vertrouwde gele boekje in december weer bij u worden bezorgd.

Zult u de rest van het jaar dan verstoken blijven van actuele berichten? Niets is minder waar, want wij zullen – wanneer daartoe aanleiding is – bij wijze van Nieuwsbrief u per e-mail op de hoogte houden.

Daarvoor dient u wel uw e-mailadres door te geven aan het secretariaat. We zijn ons ervan bewust dat niet iedereen over een computer beschikt; misschien dat we de digitale Nieuwsbrief aan iemand in uw directe omgeving kunnen sturen. In dat geval zien wij diens e-mailadres graag tegemoet.

Wij vertrouwen erop dat u, lezer van ons bulletin, begrip zult hebben voor ons besluit.

Donald Koppel en Paula van Cleef

EEN SCHOOL VOOR HET LEVEN

De aulacommissie en andere herinneringen

door Toon Schmeink

De aulacommissie wordt in het OLO-Bulletin een beetje stiefmoederlijk behandeld, is mijn indruk. Terwijl mijn tijd op het Amsterdams Lyceum (1950-55) juist door die aulacommissie een gouden randje kreeg. Graag nu dus even volop aandacht voor dat merkwaardig zootje ongeregeld dat elke schoolbijeenkomst van enige betekenis – feesten, toneelstukken, herdenkingen, Dies, en zelfs een schoolfilmproductie – moet helpen organiseren, ondersteunen en vormgeven. Als brugpiepertje keek je hoog op tegen de heren van de aulacommissie (dames deden toen helaas nog niet mee; nu wel?) Dat waren de stoere kerels die op feestdagen vrijgesteld werden van lessen en van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat in witte door de school verstrekte overalls decors timmerden, stoelen en tafels eindeloos verplaatsten, de diverse buffetten van drank (alcoholvrij) en voedsel voorzagen, voor geluidsinstallatie en elektriciteit zorgden en voor alles wat je maar kunt bedenken om een bijeenkomst van ruim driehonderd leerlingen en tientallen docenten goed te laten verlopen.

Toen mijn ouders zich volkomen terecht ernstig zorgen maakten over mijn schoolprestaties in combinatie met het voorzitterschap van de aulacommissie, sprak rector dr. C.P. Gunning de voor mij tot de dag van vandaag onvergetelijke woorden: “Ik zorg dat Toon zijn eindexamen haalt en vergeet u niet: wat Toon leert in de aulacommissie is voor zijn latere leven veel belangrijker dan u nu denkt.” Mijn ouders waren not amused over dit antwoord maar toch ook wel onder de indruk van stelligheid, overtuigingskracht en uitstraling van deze geboren pedagoog. (Je zat in die tijd ook niet op het Amsterdams Lyceum maar “op Gunning”).

Het was ook Gunning die de bende desperado's van de aulacommissie altijd dekte tegen interne en externe kritiek. Wij maakten daar niet vaak, maar wel een heel enkele keer misbruik van. Vooral die grote Amerikaanse Ford met een voorbank waar drie personen royaal (zonder riemen uiteraard) konden zitten en waarin wij de drie dagen van de Dies met veel branie rondreden – gechauffeerd door ons medelid Hans Lang, die vlak na zijn achttiende verjaardag zijn rijbewijs had gehaald – was natuurlijk een steen des aanstoets, wekte jaloezie en irritatie. Maar Gunning had weer eens gelijk: ik weet dat ik in de aulacommissie veel heb geleerd van samenwerken met totaal verschillende mensen – leraren, leveranciers, technisch personeel, dagelijks bestuur – en over de beginselen van goede organisatie.

De relatie tussen schoolbestuur en aulacommissie was bijna altijd een bron van spanning. Wij plachten ons immers van niemand iets aan te trekken. Maar na de bekende rituelen van dreigen en toenadering zoeken, ontstond meestal een rimpelloze samenwerking als de klokken eenmaal gelijk stonden. In mijn tijd waren de regenten John Werner en daarna Phiety Fabius, een helder en onder alle omstandigheden onverstoortbaar meisje uit de vijfde klas gymnasium, met wie wij goed zaken konden doen tot aan het moment suprême, de opening van het feest of het ophalen van het doek in de aula voor een toneelstuk, zoals *De tijd en de Conways*.

De aulacommissie 1953 in vergadering bijeen voor het podium van de aula. Van links naar rechts: Hans van de Polder, Floris Evers, Willem Mesman, Toon Schmeink, Dick Polet, Hans Lang en Hugo Pronk (foto J.W. Mesman).

Nu de aulacommissie terecht even in de schijnwerpers heeft gestaan, wil ik graag nog even in vogelvlucht terugkijken op een schooltijd die door zijn rijkdom voor mijn hele leven van betekenis is geweest. Het grote geheim van het onderwijs op het Amsterdams Lyceum was in de allereerste plaats het enorme aanbod van buitenschoolse activiteiten. Als je beseft hoe veel kaler het voortgezet onderwijs er nu in het algemeen uitziet, kan men alleen maar nog meer respect hebben voor de ideeën van C.P. Gunning, die bij zijn leerlingen vooral enthousiasme voor de wereld en voor kennis wilde wekken. Hopelijk komen zijn inzichten ooit in het onderwijs volop terug. En enthousiasme kon je opdoen in een groot aantal clubs van de schaakclub tot en met de roeiclub, van de aulacommissie tot en met de toneelclub en niet te vergeten het redacteurschap van HALO, waaraan ik samen met Hugo Pronk en Joop van Tijn ook heel veel plezier heb beleefd. Je kon het zo gek niet bedenken of het werd op het Amsterdams wel aangeboden. Mijn afkeer van onderwijs, op de lagere school met zorg door de leerkrachten opgebouwd, werd juist door de buitenschoolse activiteiten op het Amsterdams omgebogen naar de normale interesse die een kind van nature voor de wereld heeft. Een groot aantal leraren heeft daaraan bijgedragen. Helaas kan ik ze niet allemaal noemen. Graag wil ik beginnen met Dr. G. Kalff, van wie wij in de vierde klas Nederlandse taal en letterkunde mochten ontvangen. De heer Kalff was een fijnzinnige man met een onmiskenbaar aristocratisch trekje en een tikje arrogantie, altijd perfect gekleed. Hij kon prachtig vertellen over literatuur en zo mogelijk nog beter voorlezen. Zijn charmante, humorvolle optreden maakten hem vooral bij de meisjes populair. Nooit vergeet ik hoe hij spontaan enthousiast kon worden als een leerling een goed antwoord gaf op de moeilijke vragen waarmee hij zich vaak onverhoeds tot de klas wendde. Samen met diens collega J.G. Bomhoff, is de heer Kalff bepalend geweest voor mijn latere beroepskeuze, de dagbladjournalistiek.

Een andere docent die indruk achterliet was Dr. Max van Bruggen. Van Bruggen reed in een fraaie open sportwagen waarvan ik helaas het merk niet meer weet. Hij was steeds naar de laatste mode gekleed. Op een dag betrad hij de klas in blauwe blazer met wit open sporthemd en beige broek, waarna Tonny Verlaan, een rasechte Amsterdammer, die op de voorste rij zat, zich omdraaide en riep “Dames en heren, de Ramblers !!!” (een toenmalig populair radiodansorkest). Het duurde een minuut of vijf voordat de klas was bijgekomen van dit perfecte schot voor open doel. Max was een zeer goede leraar en een man die ons voorleefde dat je uiteindelijk je eigen keuzes moet maken; laat de mensen maar kletsen.

Een al even charmante maar veel oudere leraar was conrector Dr. A. Kettner, voor wis- en natuurkunde. Ook hij bezat de gave met humor belangstelling te wekken voor de leerstof. Op een dag gaf hij een wiskundeles kansberekening en hij probeerde ons via een groot vierkant schema volgepropt met getallen te laten bepalen welk getal in dat schema de beste kans had. Toen hij mijn richting opkeek, flapte ik eruit: 24. Kettner, blij verrast met het in recordtempo geproduceerde juiste antwoord, stak vervolgens in volle ernst de loftrumpet over mijn geniale wiskundige inzichten. En dat terwijl ik er nog nooit in geslaagd was een voldoende voor wiskunde te scoren. De hilariteit onder mijn medeleerlingen was uiteraard groot. Kettner was typisch een man uit de school Gunning: begaafd docent met een groot hart voor zijn leerlingen.

Last but not least dr. J.G. Bomhoff, leraar Nederlands. In het jubileumnummer ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het Amsterdams in 1992 heb ik hem herdacht. Wat ik hier over hem en een belangrijk moment in de schooltijd wil schrijven staat in dat stukje en daarom laat ik het verkort volgen:

De doorbraak of liever het keerpunt lag ergens in het voorjaar van 1952, het eindexamen was nog ten minste drie jaar verwijderd. Tot die tijd waren we een echte onderbouwklas. Veel stoute jongetjes en veel brave meisjes. Onze tegenpartij was dr. J.G. Bomhoff, later hoogleraar Nederlandse taal en letterkunde in Leiden. Het werd weer eens tijd het bord op scherp te zetten. We trokken het enigszins scheef in de glijrails, waarbij het zichzelf klem zette. Een lichte trilling was dan voldoende om het evenwicht te verbreken en het bord met een daverende klap op zijn basis terecht te laten komen. Ook dit keer werkte het weer perfect. Bomhoffs krijtje had het zwarte oppervlak nauwelijks beroerd of het bord raasde naar beneden en knalde hard en zeer hoorbaar op de houten vloer. Bomhoff draaide zich langzaam naar de klas en keek ons enkele seconden aan. Zijn lichte, wat vermoeide ogen dwaalden meewarig langs de rijen. Toen klonk het: “Jongens, jullie zijn nu echt te groot geworden voor deze onzin.”

Toen gebeurde het...plotseling maakte zich een diepe gêne meester van de klas. De boosdoeners durfden elkaar niet aan te kijken. Er was geen gevoel van triomf, maar van louter schaamte.

Pas jaren later begreep ik waarom dit moment mij in het geheugen was gegrift. Het was het keerpunt in de schooltijd. Vanaf dat ogenblik waren we niet ineens lieverdjes, maar wel leerlingen van de meester. Er ontwikkelde zich de kostbare relatie tussen de docent, die een vonk van enthousiasme kon laten overspringen en de leerlingen.

We leerden begrijpen dat het vergaren van kennis niet het willekeurig vullen van een emmer is, maar juist het wekken van geestdrift voor het zoeken naar de samenhang in de chaos, dat een leven lang kan duren.

Terugkijkend na zo heel veel jaren blijven de mooie momenten vanzelfsprekend het best zichtbaar. Natuurlijk was er ook onzekerheid, vervelende ervaringen, verdriet en teleurstelling, maar veruit overheersend blijft het besef dat het Amsterdams Lyceum royaal heeft bijgedragen aan mijn streven ooit een beetje 'mens' te worden. Dat is het grootste compliment dat je een school kunt geven.

Toon Schmeink, (1935) deed eindexamen HBS A in 1955, studeerde rechten aan de Universiteit van Amsterdam, was van 1963 tot 1996 redacteur van Het Parool, de laatste tien jaar adjunct-hoofdredacteur. Schrijft sinds 1996 voor diverse media.

Tijdens de slotavond van de dies 1954 overhandigt regent Phiety Fabius cadeautjes voor de Aulacommissie aan Toon Schmeink.

Midden: Piet Schraa.

EENS VAN HET LYCEUM ...

door Rob Knijff

Na mijn eindexamen HBS-A in 1972 ben ik eigenlijk door toeval in de journalistiek terechtgekomen. Na een jaartje rechten aan de VU vond ik het studeren welletjes. Werken bij een krant of copywriter bij een groot reclamebureau dat leek mij veel spannender. Snelle kerels – met indrukwekkende snorren in die tijd (Peter Knegjens en consorten) – en auto's van de zaak.

Ik componeerde daarom een hondsbrutale brief en stuurde die aan vier beoogde gegadigden: het NRC Handelsblad, Het Parool, het ANP en De Telegraaf. Die laatste was naast het meest besproken ook direct het meest slagvaardig. Per kerende post werd ik uitgenodigd voor een gesprek met de Hoofdredacteur.

Net als het Handelsblad was De Telegraaf toen nog gevestigd aan de Nieuwezijds Voorburgwal, in het hart van de stad. De hoofdredacteur van de krant was een forse kerel met een markant, vooral doorleefd gezicht: **mr. Henri Goeman Borgesius**. Hij was gehuisvest in een glazen kantoor, waarin hij uitzicht had over de gehele redactie. Op die redactie heerste – oktober 1973 – een grote bedrijvigheid, overal ratelende schrijfmachines en telexen zoals je dit op oude films ziet.

Borgesius had de gewaagde sollicitatiebrief waarin ik mijzelf nogal ongegeneerd had aangeprezen voor zich op zijn bureau liggen. Adjunct-hoofdredacteur Jacques Fahrenfort, die in die dagen een gevreesde politieke column had op pagina 3, waarvoor hij dagelijks zijn pennetje diep in het salpeterzuur doopte, nam ook deel aan het gesprek. Borgesius wierp een blik op mijn brief en viel direct met de deur in huis: *“heb jij je eindexamen op het Amsterdams Lyceum óók gekocht?”*. Hij keek mij na deze onverwachte, merkwaardige openingszin doordringend aan. Oók gekocht? Wat was dat nou voor maffe vraag?

“Nee mijnheer Borgesius, ik heb er hard voor moeten werken”, hoorde ik mijzelf conform de waarheid zeggen. De bullebak tegenover mij begon te grinniken. Het antwoord was eruit voor ik er erg in had en viel kennelijk in de smaak. Ik kon de week erna beginnen als redacteur op de financiële redactie. Wie had ooit kunnen denken dat de gevleugelde woorden van de grondlegger van onze school, **dr. C.P. Gunning**, *“Eens van het lyceum, altijd van het lyceum”*, al in mijn eerste sollicitatiegesprek zo'n bijzondere invulling zouden krijgen.

Henri Goeman Borgesius bleek óók op het Amsterdams Lyceum te hebben gezeten en dat pakte niet in mijn nadeel uit. Ik zou uiteindelijk 27 jaar bij ‘onze bladen’ blijven hangen en er een fantastische tijd meemaken.

Markante lyceïsten

In de decennia van mijn schrijvende bestaan die hierna volgden, zouden nog vele ‘lyceïsten’ mijn pad kruisen. Waarbij het altijd als een warm bad voelde om even stil te staan bij “ons goed, ons trouw lyceum”. Zo kreeg ik als parlementair redacteur in Den Haag te maken met **Kees Lunshof**, ook alweer zo’n kind van het Amsterdams Lyceum, die in het kielzog van zijn vader, de journalist H.A. (Henk) Lunshof, tot 2007 bijna 30 jaar het politieke gezicht van De Telegraaf zou bepalen. In de spelonken van de Tweede Kamer hadden wij te maken met politieke coryfeeën als **Ed van Thijn** (PvdA), oud-burgemeester van Amsterdam en minister van Binnenlandse Zaken en **Ernst Hirsch Ballin** (CDA-minister van Justitie). Zoals bekend beiden eveneens oud-lyceïsten. Ernst zat een klas hoger dan ik, op het gym. Op school wisten wij destijds allemaal dat zijn vader professor was en de appel niet ver van de stam was gevallen. Ernst was in zijn schooltijd een kei in de debatingclub en de rest is history.

Toen ik in de jaren ’90 wonend in de Jordaan een politieke partij oprichtte (Mokum Mobiel), uit pure narrigheid omdat ik het fantasieloze parkeerbeleid van de gemeente Amsterdam beu was, stuitte ik op **Annemarie Grewel**, die als gemeenteraadslid van de PvdA allerlei inspraakavonden voor boze buurtbewoners op geheel eigen wijze, voortreffelijk voorzat. Ad rem, tikje eigenzinnig, volledig zichzelf, onmiskkenbaar een product van het Amsterdams. En hoewel het eigenlijk een uit de hand gelopen grap was, haalde Mokum Mobiel bij de eerste de beste verkiezingen in 1993 direct een raadszetel.

Een andere markante lyceïst die ik nooit ben vergeten was mijn klasgenoot **Brice de Gouyon Matignon de Pontouraude**, telg uit een Franse grafelijke familie. Buiten het feit dat wij goed bevriend waren, raak je zo’n naam natuurlijk niet gemakkelijk kwijt. Brice haalde de eindstreep op het Amsterdams niet wegens ontoereikende resultaten en verliet ons in de vierde klas. Hij was een fantastisch vrolijke vent met wie je altijd lol had. Twintig jaar later ontmoette ik mijn oude vrind geheel toevallig ergens hoog in de lucht per KLM op weg naar Genève.

“*Wat ben je na het Amsterdams gaan doen?*”, wilde ik natuurlijk direct van Brice weten, die er uit zag als een man in goeden doen. Met nog steeds die vrolijke kop vertelde hij dat hij na school aanvankelijk een baantje had genomen,

maar daarvan zo was geschrokken dat hij zich onmiddellijk weer had aangemeld bij een avondschool. Nadat hij in de kortste keren zijn staatsexamen had gedaan was hij tandheelkunde gaan studeren. Brice is nu kaakchirurg en heeft een eigen praktijk vlak bij Genève. Noblesse oblige! Een prachtig voorbeeld hoe alles uiteindelijk meestal op zijn pootjes terecht komt.

Maar dat is natuurlijk niet altijd het geval. Daarom voor de balans van dit verhaal tot slot nog een klein vals nootje. In de derde zat ik in de klas bij **Michel van Rijn**. Deze bracht het na een kort verblijf op het Amsterdams op geheel eigen wijze vele keren tot de voorpagina. Als handelaar in illegale kunst werd hij jarenlang op de hielen gezeten door Scotland Yard en een leger andere internationale politiediensten. Buitenlandse kopers wist hij behendig op het verkeerde been te zetten door zich uit te geven voor een directe nazaat van Rembrandt (zelfde achternaam). Hij schreef er ooit een boek over: *Hot Art, Cold Cash*.

Het leuke is natuurlijk dat iedere lyceïst ontegenzeggelijk zijn eigen herinneringen heeft aan kleurrijke klas-, of schoolgenoten. Ik zou daarom alle OLO-leden die dit lezen willen uitnodigen om ver opgeborgen verhalen en hilarische anekdotes vooral niet voor zichzelf te houden, maar juist ruimhartig ter vermaak te delen in dit fantastische OLO-platform.

Op deze wijze kunnen wij wellicht gezamenlijk de profetie van dr. Gunning ‘*Eens van het lyceum, altijd van het lyceum*’ nog heel lang levend houden.

Naschrift redactie: In het voetspoor van hun vader zit de tweeling Zoë en Noah Knijff nu op Het Amsterdams Lyceum in respectievelijk Gymnasium 2 en Athenaeum 2.

Rob maakt deel uit van de huidige Ouderraad van de school.

KORT NIEUWS

Oud-leerlingen in de pers

Constance Wibaut (1938) *Wibaut in stadhuis*. Verslag in Het Parool van 19 september 2012, waaraan wij het volgende ontleen:

Constance Wibaut, kunstenares en beeldhouwster, heeft het door haar van haar grootvader Floor Wibaut (1859-1936) vervaardigde borstbeeld geschonken aan de gemeente Amsterdam. Wibaut was tussen 1914 en 1931 wethouder van Amsterdam en leverde een belangrijke bijdrage aan de Amsterdamse volkshuisvesting. Het beeld heeft een plaats gekregen in het stadhuis vlakbij de raadzaal, waar het door Constance Wibaut en haar neef Johan Witteveen werd onthuld.

Ed van Thijn (1953) Interviews naar aanleiding van zijn boek *Blessuretijd. Dilemma's van een joods politicus* (Uitgeverij Atlas Contact):

De oorlog blijft over in Het Parool Centraal van 13 oktober 2012 en

Ik hoor er niet meer bij in NRC Weekend van 13/14 oktober 2012.

Tekst: Danielle Pinedo.

Danielle Pinedo (1988) werd in 1999 redacteur bij NRC Handelsblad (o.a. redacteur economie en media) en is sinds 2011 algemeen verslaggever. Zij schrijft over uiteenlopende onderwerpen en maakt veel interviews. In het Nieuw Israëlietisch Weekblad van 16 maart 2012 verscheen een uitgebreid interview met Danielle zelf, waarin zij vertelt over haar studie (o.m. in de V.S.) en haar werk als journaliste.

Vera Meyer Ricard-Haymann (1937) Interview in de Huizer Courant van 21 juni 2012. Vera (93) was grafisch ontwerpster en is nu dagelijks bezig met het maken van papiercollages. (<http://ouramosart.blogspot.com>). Zij vertelt onder meer dat zij bij haar werkgever was ondergedoken, met wie ze na de oorlog trouwde. Haar ouders en zusje Ruth hebben het kamp niet overleefd.

Johan Polak (1948)

Hij was in 1962 de mede-oprichter van Polak & Van Gennep Uitgeversmaatschappij. Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van uitgeverij Athenaeum - Polak & Van Gennep schreef Koen Hilberdink *Boekenmanie*, waarin hij de jaren beschrijft die vooraf gingen aan de oprichting van de uitgeverij. In 2014 verschijnt zijn Johan Polak-biografie.

(fragment Boekenmanie: www.uitgeverijathenaeum.nl)

Gijs Scholten van Aschat (1977) Zijn luisterboek, de novelle *Beretta Bobcat* is nu in boekvorm verschenen bij Uitgeverij Atlas Contact.

“Uit verlies winst!” : 60 jaar Wolkenland II

Toen Gunning in 1944 hoorde dat Wolkenland was verwoest stond het direct al voor hem vast: het buitenhuis moest snel worden opgebouwd.

Hoewel na de oorlog woningbouw voor alles ging, kreeg hij het door zijn vele contacten toch voor elkaar dat Wolkenland werd herbouwd.

Op 28 juni 1952 werd het nieuwe gebouw officieel in gebruik genomen, in aanwezigheid van de minister van wederopbouw Mr.dr. J. In 't Veld.

[ontleend aan *Wolkenland 1931-2006*, het door Patrick van den Hanenberg samengestelde boekje over de geschiedenis van het schoolbuitenhuis]

Drs. Jan Ranke 1913-2012 (docent Nederlands 1941-1948)

Het geeft een schok te lezen dat een leraar van wie je zeventig jaar geleden les hebt gehad, zulk een lang leven heeft gehad. Had ik het geweten, ik had hem vast nog eens opgezocht.

Niet dat ik een duidelijke herinnering heb aan zijn lessen Nederlands, daarvoor is mijn memorie te zwak geworden.

Jan Ranke was een figuur die op ons gymnasiasten overkwam als een mysterieuze figuur. Hij zou een weggelopen Jezuïet zijn, hij zou een verhouding met de Franse lerares hebben, hij zou homo zijn. Enige bevestiging hebben wij nooit gekregen.

Maar mijn herinnering, hoe vaag dan ook, is op een punt glashelder. Hij was meer dan een leraar die je Marsman, Slauerhoff en Nijhoff leerde begrijpen. Hij was vooral een mens, die ons tegemoet trad als waren wij volwassenen. Hij was bereid om zijn gedachten met ons te delen. Soms liet hij de les voor wat het was, maar praatte bevlogen over zijn literaire voorkeuren, maar ook - bijna op existentialistische wijze - over de problemen van de mens in zijn tijd. Wij begrepen lang niet alles wat hij zei, maar wij beseften dat hij als het ware zijn ziel blootlegde.

De verscheidenheid in het lerarenkorps van de oorlogsjaren was groot, elk had zijn eigen wijze van lesgeven, en wij konden bijna allen waarderen. Jan Ranke echter paste nauwelijks in dat waardepatroon. Hij was uniek.

Rob Scheller (1944)

Marieke Adler (leerlinge in 1941)

In het vorige bulletin beschreef Janneke Swaan-Lamme haar ontroering tijdens de 4-meiherdenking in de aula, die ze vooral bijwoonde ter nagedachtenis aan haar schoolvriendinnetje Marieke Adler. Zij betreurde het dat Mariekes naam ontbreekt op de plaquette, maar ook dat er niets meer is dat aan haar herinnert, zelfs geen foto; alleen een versje in Jannekes poëziealbum.

Zij bleef op zoek naar een foto, totdat in juni het OLO-bulletin bij de leden in de bus viel. Het bleek dat ook in het poëziealbum van oud-leerlinge Anneke Swaan (geen familie!) Marieke een versje had geschreven en haar foto erbij had geplakt. Jannekes wens is hiermee vervuld – waar het OLO-bulletin al niet goed voor is. De foto werd te laat ontdekt voor opname in het In Memoriamboek van Guus Luijters, maar is nu afgedrukt in het onlangs bij uitgeverij Nieuw Amsterdam verschenen *Addendum - In Memoriam*.

Theo Olof 1924-2012 (leerling van 1936 tot 1939)

Onze herinneringen aan Theo Olof gaan terug naar de viering van het 75-jarig bestaan van de school in 1992. Hij werd direct bereid gevonden als concertmeester te fungeren bij de uitvoering van Gershwins *Rhapsody in Blue*. Het orkest bestond vrijwel geheel uit oud-leerlingen, onder wie een aantal beroepsmusici.

Op zondagachtenden woonden wij de repetities in de aula bij en met bewondering denken we terug aan de vriendelijke en vooral geduldige manier waarop Theo Olof de anderen – de ‘amateur-strijkers’ – de nodige aanwijzingen gaf. “Kijk vooral naar mijn stokje”, was dan zijn advies.

Mede door Theo’s medewerking genoten wij en velen met ons van een voortreffelijke en onvergetelijke uitvoering op 15 februari 1992 in het Concertgebouw.

Paula van Cleef en Maarten Lemberger

Repetitie Rhapsody in Blue: dirigent Iman Soeteman en Theo Olof geven aanwijzingen aan Polyhymnia

en de uitvoering in het Concertgebouw op 15 februari 1992 met Polo de Haas

Van de penningmeester

Contributie 2013

Wij verzoeken u de contributie te voldoen met het ingesloten acceptgiroformulier, dan wel door rechtstreekse overboeking van € 12,50 op onze rekening 46.78.07.493 te Warmond.

U kunt het OLO-secretariaat ook schriftelijk berichten dat u ons machtigt de contributie (die in dat geval € 12,00 bedraagt) jaarlijks te incasseren, en wel met ingang van 2013. Wij zouden dit erg op prijs stellen, omdat dit onze administratie belangrijk zou vereenvoudigen.

Wanneer u geen acceptgiro bij dit bulletin aantreft, wil dit zeggen dat u ons hebt gemachtigd de contributie te incasseren, zodat binnenkort € 12,- automatisch van uw rekening wordt afgeschreven.

Van het secretariaat

Adresboek editie 2012

Dit kan worden besteld door € 8,00 over te maken op 46.78.07.493 ten name van OLO te Warmond. U kunt het natuurlijk ook aanschaffen als u op 9 februari onze bijeenkomst op school bezoekt.

Herdenking 1940-1945

Mocht u de herdenking willen bijwonen: deze vindt plaats op vrijdag 26 april 2013 om 13.00 uur (aanwezig 12.50 uur).

In memoriam (jaartal heeft betrekking op het jaar van schoolverlaten)

Tom Eekman (1941)	Kitty de Smit-Kremer (1947)
John Massaut (1948)	Loekie Cohen (1943)
Nella Lukowski-Kleijn (1960)	Theo Olof (1939)
Bep van Geldermalsen- de Jongh (1951)	Huib Heukensfeldt Jansen (1937)
Wijnand Goppel (1936)	Koop Vos (1944)
Martin Hartog (1932, regent)	Wil van den Broek (1948)
	Nicky de Swaan-de Jong (1964)

AANMELDINGSFORMULIER

**voor het bijwonen van de OLO-bijeenkomst
in de aula van
Het Amsterdams Lyceum**

**zaterdag 9 februari 2013
aanvang 15.00 uur**

VOOR- en ACHTERNAAM:

EXAMENJAAR

(of jaar van schoolverlaten)

ADRES: niet nodig, tenzij onlangs veranderd

s.v.p. vóór 5 februari 2013 inzenden aan:

OLO-secretariaat

Heinzestraat 25 hs

1071 SL Amsterdam

fax: 020-6648529

e-mail: secretariaat@amsterdamslyceum-olo.nl

*Het DB op het wandrek:
Vlnr Flip Sutorius, Liesbeth Warners, Frank
Schuringa (regent), Yvonne Hoyng, Mels Crouwel
Gymleeraar Van Drunen*